

Ο μαρτυρικός θάνατος του αγίου Ιωάννου του Προδρόμου

[Ορθοδοξία](#) / [Αγιολογία](#)

[Σοφία Καρακασίδου, Δρ. Θεολογίας](#)

Ένα από τα αισχρά εγκλήματα που στιγματίζουν την ιστορία του κόσμου μας είναι η αποτομή της τιμίας κεφαλής του Προφήτου Προδρόμου και Βαπτιστού Ιωάννου (29 Αυγούστου). Τον άνθρωπο τον οποίο ο ίδιος ο Κυριος χαρακτήρισε ως «μείζονα εν γεννητοίς γυναικών» (Μθ 11,11 πρβλ. Λκ 7,28) τον αποκεφάλισε το καπρίτσιο μιας διεφθαρμένης γυναίκας, που κατόρθωσε να ξεμυαλίσει έναν ασύνετο βασιλιά. Είναι αξιοσημείωτη η λιτότητα με την οποία αποδίδουν το γεγονός τα ιερά Ευαγγέλια (Μθ 14,3-12· Μρ 6,16-29· Λκ 3,19-20· 9,7-9), σε αντίθεση προς τον τρόπο με τον οποίο το προσεγγίζει η υμνογραφία της Εκκλησίας μας. Αξίζει να παραθέσουμε ένα δείγμα· Πως αποδίδει η εκκλησιαστική μας ποίηση τα ιστορούμενα στο κατά Ματθαίον Ευαγγέλιο (14,3-4).

Η ενέργεια του Ηρώδη να συζευχθεί τη γυναίκα του αδελφού του Φιλίππου, ενώ ακόμη εκείνος ζούσε, ήταν παράνομη (πρβλ. Λε 18,16· 20,21). Με εκφραστικά επίθετα και αρνητικά φορτισμένες λέξεις οι υμνογράφοι διατυπώνουν πληθωρικά τον αποτροπιασμό τους γι αυτή την παρανομία. Την ονομάζουν γενικά «άνομον πράξιν» η «παρανομίαν» και ειδικότερα «συζυγίαν την άσεμνον» η «παράνομον μίξιν», τονίζοντας την ηθική απαξία και την πνευματική εκτροπή με τις εκφράσεις «παρανόμου μοιχείας την πράξιν» και «θεοστυγή μίξιν».

Αλλά δεν αρκείται η υμνογραφία μόνο στο χαρακτηρισμό της πράξεως. Χαρακτηρίζει επίσης -και μάλιστα με σκληρούς χαρακτηρισμούς- τα πρόσωπα, πράγμα που αποφεύγει η ευαγγελική διήγηση. Ο Ηρώδης, «ο του νόμου ταις ποιναίς υπεύθυνος», συλλαμβάνεται «παρανομών» και «πράττων ασέμνως τα ασελγή». Χαρακτηρίζεται ως «δεινός», «δείλαιος», «άνομος», «δυσσεβής», «ασελγής», «άφρων» αλλά και «παράφρων», όπως σημειώνει το Συναξάρι. «Εχθιστος», «άδικος», «ψεύδους έκγονος», «έκφρων οίστρω» η «μαινόμενος οίστρω» πάσχει από «ψυχοβλαβή μέθην και οίστρον ακόλαστον». «Θελγόμενος ακολασία γυναικεία» και «κεντούμενος ασεβεί θηλυμανία απέτεμε κεφαλήν προδρομικήν».

Η Ηρωδιάς χαρακτηρίζεται επίσης με αντίστοιχα προς την πράξη της επίθετα· «μοιχαλίσ», «ανοσιουργότροπος», «κακοδαίμων», «ωμή λέαινα», που για την εκπλήρωση του σατανικού της σχεδίου χρησιμοποίησε και τη θυγατέρα της «φονοτρόπω συμβουλή». Με έντονη συναισθηματική φόρτιση οι υμνογράφοι, καθώς εκφράζουν την οργή και τον αποτροπιασμό τους για τα πρόσωπα των ενόχων (Ηρώδη και Ηρωδιάδας), αφήνουν να φανεί μέσα στις συνθέσεις τους όλη η επιδοκιμασία και ο θαυμασμός τους για τον Ιωάννη. Στην περίπτωση της αντίθεσής του προς τον Ηρώδη ο Ιωάννης είναι όχι μόνο γνώστης του νόμου, με τον οποίο έχει εκτραφεί, αλλά και «νόμου σφραγίς». Γι αυτό, όπως σημειώνει ο μοναχός Ιωάννης «προκινδυνεύει των εντολών του νόμου». Αυτό το φρόνημα, του

υπερασπιστού των εντολών του Θεού, του δίνει το δικαίωμα να ελέγχει «παρρησία αμέμπτω».

Με πολλούς και ποικίλους τρόπους οι υμνογράφοι εξυμνούν την παρρησία και το θάρρος του Ιωάννη, να στηλιτεύσει με δύναμη την παρανομία του Ηρώδη «ουκ έξεστι λέγων μοιχεύειν του αδελφού σου Φιλίππου την γυναίκα». Μαλιστα, κατά το δεύτερο τροπάριο της στ' ωδής του πρώτου κανόνα στη μνήμη της αποτομής της τιμίας κεφαλής του Προδρόμου, ο έλεγχος του παρανόμου βασιλιά συνεχίζεται και «μετά το τέλος», μετά το θάνατο, του προφήτη. Ο «της παρανομίας κατηγορος» εξακολουθεί να διασύρει, και θα διαπομπεύει τούς υπευθύνους στους αιώνες. Και προ της εκτομής και μετά απ αυτήν ελέγχει και καταισχύνει «της αμαρτίας την φάλαγγα». Και με τον έλεγχο αυτό «τρανώνει τον νόμον του Θεού», δηλαδή κάνει μία πιστή μετάφραση, ερμηνεία και ανάπτυξη του νόμου του Θεού για όλους.

Πηγη: <http://www.apolytrosis.gr/web/guest/287>

<http://bit.ly/14u9c00>